

PRÒLEG

Les respostes són afirmacions que neixen de cabòries, d'inquietuds. Tanmateix, aquestes són sensacions molt característiques de la nostra societat i dels nostres dies. Però, és bo tindre aquest tipus de vacil·lacions? És normal sentir-nos amoïnats per tot allò que trobem anormal, estrany o aberrant? *Normale* naix amb la idea de ser un text teatral per ser representat com a monòleg. És per això que, probablement, no poden semblar frases estrictament curades, però la seva essència està en la seva lectura i/o representació, perquè pretén una reflexió profunda sobre tots els dogmes que ens volen imposar avui dia per arribar a ser normals i formar part d'una societat feliçment cohesionada però que, contràriament, potser són la clau de totes les nostres frustracions.

NORMALE

NORMAL

1. *adj. D'acord amb una norma establerta, que no se'n desvia.*

Normal és un terme que fem sovint, no? És normal que faci això, es normal que faci allò. Aquest xiquet s'ha portat normal, aquesta noia m'ha semblat normal. Ma mare vesteix normal i ma germana treu notes normals. Avui fa un temps normal... Com te trobes? Avui, normal! Sembla que tot va normal! És normal que passi això, tal i com van les coses... Però... ah! Un dia sents: «el que ha fet aquesta noia no és normal».

Normalment, fem veure que entenem coses que no entenem i, de costum, donem per normals coses que no sabem si són normals. Què és normal? Què vol dir el mot *normal*? Els diccionaris acostumen a tenir la solució a aquest tipus d'interrogacions. Ho cerco i m'embadaleixo amb el resultat: *normal* significa «d'acord amb una norma establerta, que no se'n desvia». Ah, bé. Llavors, ve el problema dels diccionaris. Què vol dir *norma establerta*? Què vol dir *que no se'n desvia*? He començat el que em pensava que anava a ser un aclariment fent una pregunta i, como més intento aclarir-me, més dubtes em sorgeixen. És normal això?

Pel que entenc fent referència a la definició, la normalitat depèn de la norma. Per no perdre l'habitud, busco *norma* al diccionari: «regla a seguir en fer alguna cosa, a què hom ha de subjectar el seu capteniment». A més a més, m'exposa els següents exemples: «procedir segons les normes, sense norma; seguir, transgredir les normes; normes de conducta; prendre norma d'algú; servir de norma». Em sembla una bona definició. La llengua és sàvia. La paraula *normal* té els fonaments en la norma i, per això, és normal que s'assemblin tant. Bé, bàsicament, una ve de l'altra. Però no intentaré endinsar-me en cabòries de filòlegs. M'esforçaré per anar al gra pel simple fet que aquesta dèria amb la normalitat no m'ha vingut en va i us explicaré perquè.

Durant els anys de la meva infantesa, tot i que ara no us sabria especificar quants anys va durar, ja que potser no us semblarien els normals avui en dia, alguns dels meus predecessors em van insistir força sobre un aspecte concret de la meva vida i, de ben segur els hi va passar als que tenien la mateixa edat que jo. Van obstinar-se cegament en el fet que havia d'estudiar i no servia un grau formatiu, sinó que havia de ser una carrera universitària: «Has de fer una carrera»!, em deien. «Filla meva, estudia, que els mestres viuen molt bé!» Jo, de ben petita, però cansada d'anar a treballar a les llargues i fredes jornades durant la recollida d'olives, m'ho vaig prendre al peu de la lletra. De fet, recordo que les meves *Barbies*, aquelles nines tan famoses i tan perfectament anormals (segons estudis, no només al meu parer) eren universitàries. Universitàries primes i guapes, òbviament, perquè si haguessin estat lletges no hagués seguit la normalitat de les nostres preuades i envejades princeses *Disney*. Vaig anar creixent i els professors i els veïns m'anaren qüestionant què volia ser de gran: «vull ser arqueòloga», deia tota commocionada. «Molt bé filla, així m'agrada! Estudia de valent», em contestaven. Quan m'havia passat la dèria de ser arqueòloga, em va agafar la dèria de ser interiorista. «Molt bé filla, així m'agrada! Estudia de valent, que no has de ser un pelacanyes com jo!» Com no podia ser d'altra manera, també vaig tindre la dèria de ser interiorista... Però, bé, no enumeraré més dèries que no acabaria mai.

La qüestió és que els anys van anar passant i, jo, com no podia ser d'altra manera, vaig continuar estudiant. Era el normal, no? Tots els xics i les xiques de la meva edat estudiaven, tots teníem les nostres quimeres, les nostres fantasies, les nostres il·lusions... Volíem arribar a ser alguna cosa. És normal, no? Mirava al meu voltant i trobava la meva norma a seguir. Jo potser no era la norma de ningú, però mirant-nos entre naltros, tots trobàvem la nostra norma. Avui, pensar amb això em remou bastant l'estómac. Des de que xafes un centre educatiu comences a aprendre el que és normal i el que no ho és. El que està bé que facis i el que no has de fer per no semblar carrincló i risible. Si ets la riota de la

classe, tots et repudiaran per la teva dissemblança. Poc a poc i anant creixent, si deixes de banda la teva manera de ser i adoptes altres rols, potser podràs començar a formar part d'unes petites societats d'iguals que, com no pot ser d'altra manera, s'han de considerar normals els uns amb els altres. Fins que arriba el dia que et preguntes: som éssers humans o som éssers normals? Ens ensinistren a ser normals o ens obstinen amb la normalitat?

2. *adj. Que és conforme al tipus més freqüent, com d'ordinari.*

La raça humana tendeix a cohesionar-se. És molt normal que tots vulguem tindre algú al nostre costat que ens estimi, que ens cuidi, que ens ajudi... perquè també és normal sentir-nos dèbils, no? Si seguim la norma i som normals, és més fàcil que trobem un igual que ens acompanyi durant el camí de la vida. I què hem de fer primer, per trobar aquest igual? Fer-nos iguals? Fer gràcia, posar-nos guapes, sentir-nos belles, ornamentar-nos, despertar delit entre els qui ens mirin... ai, coi! Ser diferents, oi? Per sentir-nos normals, hem de ser diferents! Hem de ser més! Hem de destacar de la normalitat. Ai, ai... que ens estem embolicant. Així doncs, en què quedem?

Per ser normals ens hem de cuidar per complir els cànons de bellesa que ens imposen des de dalt i per sentir-nos igual de *sexys* que les models... O hem de buscar aquell plus per ser més atractius o atractives que la resta? Aquest és un bon tema per desplegar, també. Fa anys, una dona normal era aquella que gastava una talla 40. Ara, una xica normal és aquella que gasta una 36. Alguna cosa que varia al llarg del temps, en algun moment del seu transcurs, ha estat normal? Què creieu? Quan avui dia, una noia pateix un trastorn (i compte amb la paraula!) alimentari, diem que és anormal, ja que la mateixa paraula ho diu: TRANSTORN. És a dir, una noia que lluita, que no menja i que emmalalteix per assemblar-se a un cànon o a una model que surt per la televisió, o a una revista, o a un *blog* no és normal? Ai, mare... Potser no anem bé, no? Ja ho diuen ja... l'home és l'única espècie que entropessa amb la mateixa pedra dos vegades... i tres, i quatre, i cinc...

Tanmateix, hi ha una cosa que potser no ens acostumem a qüestionar... i és que la ignorància és l'essència de la nostra raça! Què passa si seguim una norma que no presenta les qualitats d'una norma? Perquè d'això no n'hem parlat, vull dir de les qualitats de la norma. No haurien d'estar estipulades? Si no, de què ens serveix seguir una norma errònia, una norma diferent, una norma anòmala? Vull arribar a destapar una preocupació. De vegades creiem que estem seguint la norma correcta, ja que tots els humans de la nostra vora ho fan i, creiem, esmaperduts, que naltros també hem de seguir-la... Però pot passar (i

de fet passa) que la norma surt defectuosa. Oh, desastre! Oh, calamitat! Oh, infortuni! Ens estem il·lustrant d'una mala norma! Ah, però... que hi ha alguna norma? Qui posa les normes? Qui les invoca?

NORMA

1. *f. Regla a seguir en fer alguna cosa, a què hom ha de subjectar el seu capteniment, etc.*

La nostra societat està regida per una sèrie d'organitzacions, com tots sabeu, estimats amics, que ens dicten. Heu de fer això, heu de fer allò... per no desatendre mai la normalitat. Hi ha organitzacions que busquen la igualtat entre iguals, n'hi ha que busquen la desigualtat entre iguals, n'hi ha que lluiten per una normalitat, n'hi ha que lluiten per una pau, n'hi ha que lluiten per una guerra i n'hi ha que només la caguen. Estan els governs polítics, estan les organitzacions sense ànim de lucre, estan les organitzacions protectores i, efectivament, amics, estan les sectes. Una secta, segons el Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans és «un conjunt de persones que professen una doctrina particular, especialment en religió, que s'aparta de la majoritària o establerta». O bé: «associació de persones unides per a propòsits diversos, sovint dirigida per un líder carismàtic». I, no sé perquè, en llegir aquestes definicions, em ve una altra paraula al pensament. A valtros no?

Llavors, és quan busco la paraula *església*. Aleshores, trio la definició que més m'agrada: «congregació de les persones que segueixen una mateixa confessió cristiana» i, tot i que no m'interessa xafar-me els dits parlant de l'església, ho faré una mica: entro dins d'aquest tema per parlar del que fa. L'església, si bé és una congregació i, si a més a més, és una congregació que uneix persones amb una mateixa devoció, intueixo que busquen una igualtat entre ells mateixos. Potser fou per això que es crearen els deu manaments. Els deu manaments són una espècie de decàleg format per un conjunt de lleis o, si ho volem dir d'una altra manera, normes, que s'han de seguir al cristianisme. Llavors, si són un conjunt de lleis o normes, intuïm que estan creades perquè tot creient tingui les mateixes possibilitats i drets en el sí del grup social. M'agradaria fer-los-hi un cop d'ull. Som-hi, doncs?

Manament número u: «estimaràs Déu sobre totes les coses». Anem bé. Llavors, significa que Déu és la norma, no? Però la norma no era l'exemple d'allò normal? Creieu que Déu és normal? Déu és present en el dia a dia? Quan anem caminant pel carrer ens trobem Déus asseguts als bancs o prenent un cafè? Bé, deixem-ho. Passem al segon. Manament número

dos: «no diràs el nom de Déu en va». Potser, aquesta paraula no és normal que no la podem dir “en va”? Tercer manament: «santificaràs les festes». Aquesta m’agrada! Quart manament: «Honraràs pare i mare». Aquesta norma és bastant coherent, no? Per fi! Cinquè manament: «no mataràs». Crec que tots som capaços d’arribar a la conclusió que no està bé matar. Però aquest manament em sembla molt ambigu. «No mataràs», a qui? Si tots tenim en ment el què és la xarxa tròfica, sabem que és aquella llei per la qual des de ben petits ens diuen que matar una gallina o un conill per menjar-nos-el és el més normal del món, perquè aquesta xarxa així ho diu i és llei de vida. Però, si ens saltem el manament per matar tota classe d’animals, ja sigui per menjar o per diversió (pensant amb la polèmica dels braus), qui ens diu que no ens la podem saltar per matar al nostre pitjor enemic? Per matar aquell que ens ha robat? Per matar aquell que ens ha fet mal? Els deu manaments que ens haurien de guiar per actuar d’acord amb el camí correcte per arribar al cel i...bé, tot això que ens jura la religió, ens deixa amb un gran dubte existencial. Si és normal matar una vaca que no ens ha fet res malintencionat o, bé sí, donar-nos un dels aliments més necessaris pel nostre creixement com és la llet, perquè no és normal matar un assassí o un violador? De la mateixa manera que, perquè és normal matar un gos que ha mossegat algú per defensar-se i no matar algú que ha comés un crim? Perdoneu-me, però és que no ho comprenc. Llavors, en què quedem? Aquell que mata el gos és més normal que el què mata un bou o el què mata un individu? Ja que no pretenc ser pesada amb aquest tema, vaig directe al vuitè manament que em té força captivada.

Vuitè manament: «no diràs falsos testimonis ni mentides». Si busquem *mentida* al diccionari (ja heu pogut comprovar que això de buscar al diccionari m’entusiasma!), trobem la següent explicació: «asserció feta dient contra la veritat». Aleshores se’m planteja un altre dubte: quin punt agafem de referència els individus per destriar el que és veritat del que és mentida? Perquè almenys jo, destrio la veritat de la mentida a partir d’allò que he apreciat amb els meus propis ulls, però el que no he vist ni presenciats... com sé si és cert o fals? I és aquí on em perdo. L’església salvaguarda la Bíblia com el llibre sagrat de la nostra existència i el sosté com un testimoni de fets reals que hem d’acatar durant la nostra existència. Però, com saben si és veritat o és mentida? Els que la emparen estaven presents durant la seva redacció? No, oi? Dons com saben si propugnant-la diuen una gran veracitat o una gran falòrnia? En fi, potser n’he fet un gra massa. Però trobo que és una contrarietat que hom exigeixi una normalitat que no practica (i amb això no estic dient que actuar normal sigui senzill).

Jiddu Krishnamurti fou un escriptor en matèria filosòfica i espiritual que ens deixà com a llegat una frase que ens ho pot contestar gairebé tot: «no és saludable estar ben adaptat a

una societat profundament emmalaltida». Poques paraules ben cohesionades ens poden contestar una infinitat de preguntes que, aparentment, no tenen sentit i no poden ser respostes però que, alhora, poden esdevenir el desordre que regna arreu del món des de segles enrere. Però, potser, aquest desordre és la pròpia ànima de tot el que ens envolta. Potser ens han creat una il·lusió inexacta que encara accentua més les nostres mancances. Un dogma que ens jura integrar-nos en les societats per estar més cohesionats i sentir-nos més ufanosos durant la nostra existència. Però, no us heu plantejat que la felicitat a la que ens ha de dur la normalitat podria estar plantejada completament a l'inrevés?

Perquè ens fixem en les estranyeses dels altres si en comprar-nos naltros mateixos som els primers que ens declarem desiguals envers la resta? Perquè no acceptem la variació dels altres si naltros, sovint, volem ressaltar acadèmicament i físicament per sobre dels altres? Perquè lluitem tant per una cohesió entre cultures, societats que deixem aniquilar asserenadament? De què ens serveix cercar la normalitat si, naltros mateixos, posteriorment la rompem? De vegades ens complau percebre la anormalitat dels altres però, de vegades, ens torna folls contemplar que algú ens supera en alguna disciplina o algun tret; això sí, fixant-nos primerament en el dissemblant nostre, no en naltros mateixos. No seria més normal enfondir-nos en les nostres vides efímeres i deixar de perdre el temps buscant allò que no ens plaurà durant la nostra existència? Com podem estimar de normal o anòmala una persona sense ni tan sols conèixer-la? És correcte deixar la solvència de tot un poble en mans d'un subjecte que ni tan sols accepta la heterogeneïtat de la societat? Pot un individu adoptar la responsabilitat d'assignar el qualificatiu de malalta mental per una persona que l'únic que ha fet és seguir l'exemple d'un desigual seu?

Perquè pretenem assolir aquesta uniformitat estricta si el que ens caracteritza com a individus és la diversitat? Perquè anhelem tant una normalitat dintre d'un món categòricament irregular?